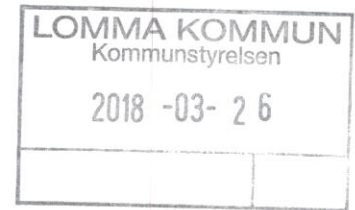

LOMMA KOMMUN

Revisorerna

Kommunfullmäktige, Lomma kommun

Revisionsberättelse för år 2017

Vi har granskat kommunstyrelsen och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmanrevisorer även verksamheten i Lomma Servicebostäder AB, Kraftringen AB, Kraftringen Energi AB, Malmöregionens Avlopp och Lomma Uthyrningsfastigheter AB

Styrelse och nämnder ansvar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamheten, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Som sakkunniga har vi anlitat EY.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisorerna noterar med tillfredsställelse att effektivisering inom administrationen genomförts under året och att kommunen fortsätter med effektiviseringen. Mot bakgrunden av kommunens investeringstakt så instämmer vi i bedömningen att kommunen minst måste ha 3% i överskott framledes.

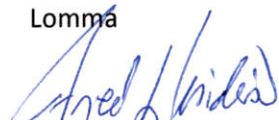
Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och övriga nämnders interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att styrelsen och övriga nämnder samt de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning för år 2017 godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

Lomma

Fred Windisch

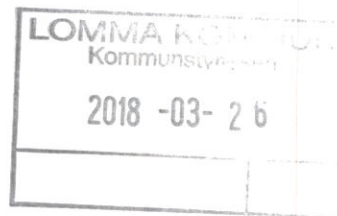

Åke Christensson

Tor-Björn Langåsen

Henrik Nilsson

Erica Michalek

Ronny Ehnberg

Revisorernas redogörelse 2017

Inledning

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, fastställt revisionsreglemente samt de lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Revisorerna granskar årligen, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämnderna. Genom lekmannarevisorerna granskas även den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen.

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövningen, det vill säga revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet, som lämnas till kommunfullmäktige inför deras årliga ansvarsprövning och beslut. Granskningsuppdraget är medlet för att nå fram till denna ansvarsprövning.

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planeringen av revisionsinsatserna. Utifrån en genomförd väsentlighets- och riskanalys har en revisionsplan upprättats.

Nämndernas och styrelsens ansvar för ledning, styrning, uppföljning, utvärdering och kontroll – ansvarsutövandet.

Nämnder och styrelser har ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom aktiva beslut. Vi definierar begreppet ansvarsutövande som nämndernas aktiva åtgärder för att styra, följa upp, utvärdera och kontrollera verksamheten.

Vid årets sammanträden med presidierna diskuterades frågor angående väsentlighets- och riskanalys för nämndernas ansvarsområden, nämndernas verksamhetsplan, aktuella frågor, intern kontroll samt budgetföljsamhet. Granskningen syftar även till att bedöma nämndernas förutsättningar att kunna ta ansvar utifrån gällande lagstiftning och hur ansvarstagande fungerar i praktiken.

Revisorernas redogörelse per nämnd

Nedan redovisas de risker som framkom i riskanalysen inför budgetåret 2017 och revisorernas bedömning av hur nämnderna hanterat dessa. Riskerna kan antingen tydligt relateras till en specifik nämnd eller har vi bedömt att risken kan kopplas till fler nämnder.

Kommunstyrelsen

Risk

I risk- och väsentlighetsanalysen för 2017 identifierades kommunens belåningsgrad som en större risk samt konsekvenser av en höjd räntenivå.

Hantering av risk

Enligt de intervjuer som genomförts finns en längre planeringshorisont än innevarande budget med tvåårsplan, då SKL:s skatteprognoser ökat till att innefatta sju år. Med en längre planeringshorisont ökar kommunens möjligheter att anpassa verksamheten till ändrade förutsättningar. Prognosarbetet inkluderar kommande investeringsbehov samt demografiutvecklingen, då denna har stor betydelse

för hur de statliga utjämningsystemen kommer att påverka kommunens ekonomi. Kommunens låneskuld uppges vara lägre än det kommunala genomsnittet. I en jämförelse med andra kommuners låneskuld, bör beaktas hur stor del av låneskulden som är hänförlig till bolag. För Lommas del är den andelen låg relativt andra kommuner, vilket ger en lägre låneskuld. Samtidigt uppges kommunen ha fokus på kostnadsutvecklingen och har antagit ett besparingsprogram på 18 mkr under en treårsperiod.

De svar vi erhållit har varit tillfredsställande avseende budgetåret 2017 med tanke på kommunens resultat. Trots det kommer revisionen att fortsatt bevaka kommunens långsiktiga ekonomiska planering, bland annat mot bakgrund av eventuellt ändrade regler för de generella statliga bidragen. De är rimligt att anta att en förändring kommer att missgynna Lomma kommun. Vi ser positivt på att kommunen - trots överskott - kontinuerligt arbetar med effektiviseringar.

Risk

Ett annat riskområde som kan kopplas till kommunstyrelsen är personalomsättning och rekrytering

Bedömning

Kommunrevisionen har genomfört en granskning av arbetet med kompetensförsörjning. Eftersom kommunstyrelsen är anställningsmyndighet för all personal, förvisso med delegation till andra förvaltningar, är kommunstyrelsens arbete i personalfrågor särskilt viktiga. Personalomsättningen har ökat. En del förändringar beror på neddragningar medan andra kan kopplas till specifika yrkesgrupper. I rapporten framgår att den centrala HR-avdelningen genomgår ett förnyelsearbete med fokus på bl a hälsofrämjande insatser, introduktion för nyanställda, chefs- och ledarutveckling samt medarbetarutveckling. Hittills har det centrala stödet uppfattats som för begränsat. Under 2018 ska det antas en strategi för begreppet Attraktiv arbetsgivare. Representanter för de olika verksamheterna framhåller personalförsörjningen som den mest centrala framtidsfrågan. De rekommendationer som lämnas är att analysera orsaker till personalomsättningen och variationer i sjukfrånvaron, tillse ett tillräckligt stöd till chefer samt stärka återrapporteringen till berörd nämnd eller styrelse.

Socialnämnden

Risk

De bedömda riskerna inom nämndens verksamhetsområde avser ökning av institutionsplaceringar, barnavårdsärenden och omhändertaganden.

Bedömning

I intervjuer med företrädare för förvaltning och nämnd redovisas en dramatisk ökning av antalet barnavårdsutredningar under senare år. Trots detta hålls den lagstadgade utredningstiden. Metodiken har utvecklats för att säkerställa flödet i utredningsarbetet och det finns en stabil personalgrupp med även pensionerade socionomer. Ekonomiskt uppvisar verksamheten trots volymökningar ett gott resultat och effektiviseringar har genomförts genom att minska antalet chefsled. Vi kan i sammanhanget notera att stora anpassningar har gjorts i organisationen utifrån sänkta statsbidrag rörande nyanlända. Barn och ungas behov är en fråga att återkomma till för revisionen men vi bedömer nuvarande situation som tillfredsställande.

MR Tord de Ge

Risk

Kvalitet inom särskilt och ordinärt boende

Bedömning

Vi har genomfört en uppföljning av vilka åtgärder som socialnämnden vidtagit under året i förhållande till entreprenader inom äldreomsorgen. Under 2017 har nämnden genomfört två avtalsuppföljningar - i juni och december - med krav på åtgärdsplaner på konstaterade brister. I december 2017 behandlar nämnden en utredning med förslag på 29 förbättringsåtgärder inom bl a områdena: ledning, medarbetare, brukare och närstående. Beslutet är att utarbeta en handlingsplan utifrån redovisad uppföljning. I styrning av entreprenaderna har det genomförts fyra avvikelseråd med representanter för entreprenaderna och representanter för förvaltningen. Utöver detta har samrådsmöten genomförts mellan utförare och förvaltning. Vår bedömning är att socialnämnden följt och vidtagit rimliga åtgärder för att styra entreprenaderna mot bättre måluppfyllelse.

Barn- och utbildningsnämnd**Risk**

Riskbilden som har aktualiserat under året har gällt underskott inom för- och grundskoleverksamheten och inte minst har rektorernas roll varit aktuell.

Bedömning

Vi har låtit genomföra en granskning av rektorernas arbetssituation. Rent generellt har grundskoleverksamheten goda förutsättning mot beaktande av socioekonomiska bakgrundsfaktorer hos eleverna och en hög andel behöriga lärare. Den oro som framkommit under hösten har adresserats genom förändring av resursfördelningsmodellen och en ny modell för det systematiska kvalitetsarbetet. Tanken är att en större andel av resurserna ska fördelas ut direkt till enheterna och att större fokus ska läggas på lärarnas roll i utvecklingsarbetet och att skolornas analyser ska delges nämnd och förvaltning. Den oro som kommer till uttryck i intervjuer är en låg resurstilldelning för vissa stadier, bristande tid för utvecklingsarbetet och en otillräcklig stödorganisation. Bedömningen är att det inte fullt ut finns förutsättningar att agera som pedagogisk ledare för rektorerna och att nämnd och förvaltning kontinuerligt behöver arbeta med de behov som redovisas från enheterna. Det är vår rekommendation att efterhand också utvärdera resursfördelningsmodellen för att vara säkra på att resurser tilldelas elevers behov.

Kultur och fritidsnämnden**Bedömning**

Inom nämndens ansvarsområde har inga väsentliga risker identifierats. Granskning av nämndens verksamhet har genomförts via den grundläggande granskningen. I intervju med nämnden framhålls att föreningsstödet har förändrats under året genom att nolltaxan för lokaler har tagits bort. Nämndens bedömning är att kontakten med föreningslivet har stärkts genom detta. Vidare har en förskjutning av nämndens insatser skett från stöd till föreningar till förmån för spontanidrotten. När

det gäller beslut om stöd till föreningar menar nämnden att det sker transparent men att det inte görs någon intern uppföljning av hur medlen fördelas.

Tekniska nämnden

Risk

I revisorernas riskanalys över nämnderna har det för tekniska nämnden identifierats huruvida det finns en ändamålsenlig uppföljning av investeringskalkyler och investeringsprojekt.

Bedömning

Vår uppföljning av denna risk har gjorts genom intervjuer med företrädare för förvaltning och nämnd. Enligt intervju visar efterkalkyler att nio av tio investeringsprojekt håller sig inom tilldelad budget. Dock har budgeten ofta fått höjas i förhållande till den ursprungliga kostnadsberäkningen på grund av en överhettad byggmarknad. Nämnden har flera gånger fått begära ytterligare anslag på grund av det höga kostnadsläget. Om projekt blir dyrare än budget ligger fördyrningen inom 10% av budgeterad kostnad. Att detta är en central fråga beror också på den höga investeringstakten. Inom nämnden finns 80 pågående projekt.

Nämnden uppger sig arbeta aktivt med effektivisering och besparingar. Exempel på detta är en åtgärdsplan för VA, som syftar till minska kostnaderna över tid. Vidare bedöms fullmäktiges besparingskrav kunna bli uppnått och att det pågår ett projekt om effektiv lokalanvändning. När det gäller underhållsplaner sker detta med okulär besiktning istället för en långsiktig plan.

När det gäller vår bedömning av tekniska nämnden menar vi att de orsaker till fördyrade investeringar som redovisats är rimliga. Samtidigt vill vi understryka att styrning och uppföljning av investeringsprojekt är särskilt viktigt då kostnadsläget är högt.

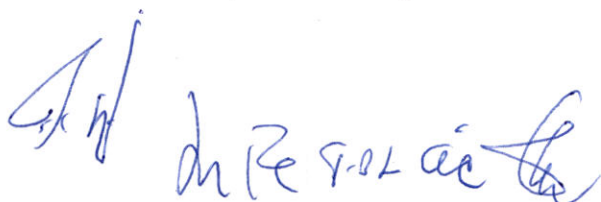
I vår bedömning ställer vi oss däremot frågande till om okulär besiktning av fastigheter är tillräckligt som grund för en underhållsplan och att det skulle kunna ersätta en långsiktig underhållsplan. Vi menar att det inte är en fråga om antingen eller, det är självklart att en underhållsplan alltid kombineras med en aktuell bedömning på plats.

När det gäller Vinstorpsvägen har vi tagit del av nämndens redogörelse. Vi kan dock konstatera att risknivån ökar kraftigt i ett trepartsförhållande där kommunen inte tycks ha full insyn, men ändå ett betalningsansvar. Det har i intervjuer inte framkommit om det gjorts en riskbedömning från kommunens sida i samband med projektet men vi vill betona betydelsen av att sådana görs, för att avtalsmässigt kunna minska kommunens risk.

Miljö- och byggnadsnämnden

Risk

De risker som har framkommit i kontakt med nämnden gäller bullernivå från järnvägen, Höje å, mikroplaster och dagvatten.

Bedömning

I sin beskrivning av åtgärder avseende ovanstående så pågår dialog med Trafikverket tillsammans med andra kommuner för att komma till rätta med bullerproblemet. Avseende Höje å så ska det vattnet vara badklart 2019. Dock finns problem i Lunds kommun med utsläpp av lakvatten. När det gäller enskilda avlopp i närheten av ån, kommer krav ställas på fastighetsägarna att åtgärda sina anläggningar. Ambitionen är dock att alla ska kommunalt VA i kommunen. Det finns ett läckage av mikroplaster från konstgräsplaner. Nuvarande material måste ersättas med annat men måste också hanteras idag. Tekniska förvaltningen har prövat lösningar. Likt många andra kommuner är dagvattnet ett problem eftersom det överbelastar befintliga system. Mer bebyggelse skapar ökade volymer av dagvatten.

Delårsrapport

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Vidare syftar granskningen till att bedöma om delårsrapporten upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed. Rapporten från granskningen utgör underlag för revisorernas uttalande beträffande delårsrapporten.

Av granskningen framkom att prognosen för helåret indikerade att det så kallade balanskravsresultatet skulle uppnås. Av kommunfullmäktiges finansiella mål för 2017 förväntades 2 bli uppnådda och tre inte uppnådda vid årets slut. Den samlade bedömningen är att Lomma Kommun har en tämligen god ekonomisk hushållning. Sammanfattningsvis gjordes bedömningen att resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Avslutningsvis bedöms delårsrapporten ha, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed.

2017 års bokslut och årsredovisning

Kommunen redovisar ett starkt resultat för 2017 och gör ett överskott på knapp 75 milj. Resultatet är högre än prognosen vid delårsbokslutet och förklaras av erhållen byggbonus och högre skatteintäkter. Positivt är också att skatteintäkter och generella bidrag ökar snabbare än kostnaderna, trots att kommunen är i en stark tillväxtfas.

Nämndernas verksamhet visar på ett överskott motsvarande 36 milj, vilket pekar på god kostnadskontroll i nämnderna, trots att barn- och utbildningsnämnden avviker med ett negativt resultat på 4,7 milj.

När det gäller investeringar har knapp 70% av budgeten använts och att självfinansieringsgraden är 75%.

Kommunen redovisar ett positivt balanskravsresultat och har inga underskott från tidigare år att återställa.

Vi delar kommunstyrelsen bedömning att Lomma kommun har en tämligen god ekonomisk hushållning då fyra av fem finansiella mål uppnås och fyra av sju verksamhetsmål.

Fördjupade revisionsprojekt

Revisorerna har under 2017 genomfört fördjupade revisionsprojekt. Nedan redovisas årets fördjupade granskningar.

- Granskning av arbete med kompetensförsörjning
- Granskning av rektorernas arbetssituation
- PM – Äldreomsorg i privat regi

Sakkunnigt biträde

EY har biträtt revisorerna under budgetåret 2017

Informationsutbyte

Nämnder och tjänstemän som intervjuats under året. Revisorerna har följt nämndernas protokoll samt gjort noteringar från dessa i revisionens egna minnesanteckningar. Revisorerna medverkade på den budgetdag som kommunstyrelsen anordnade.

Årets ekonomiska resultat

Kommunrevisionen redovisar ett resultat i nivå med budget.

Handwritten signature in blue ink: [Signature]